

"Плямисте забруднення": що сьогодні з радіацією у Чорнобильській зоні та в чому небезпека

09:40 26.04.2026 Нд

3 хв

Реальна ситуація в зоні відчуження - досі неоднозначна



ІРИНА КОСТЕНКО



ВАСИЛИНА КОПИТКО



Найвищі рівні радіації фіксують в окремих "точках" (фото ілюстративне: Getty Images)

Після катастрофи на ЧАЕС у зоні відчуження майже одразу створили систему радіаційно-екологічного моніторингу. Чорнобильська зона пройшла шлях від мертвої території до унікального заповідника.

Про це розповів в інтерв'ю РБК-Україна радіоеколог, ліквідатор і генеральний директор "Екоцентру" Сергій Кіреєв.

Читайте також: [Закрито назавжди? Який вигляд має Прип'ять після аварії на ЧАЕС і чи повернеться туди життя](#)

Як саме моніторять ситуацію у Чорнобильській зоні

Експерт розповів, що система радіаційно-екологічного моніторингу сформувалась "у сучасному вигляді" не одразу, а лише "десь наприкінці 90-х на початку 2000-х" років.

"Зараз відбувається тільки модернізація деяких систем, застосовуються нові підходи", - уточнив Кіреєв.

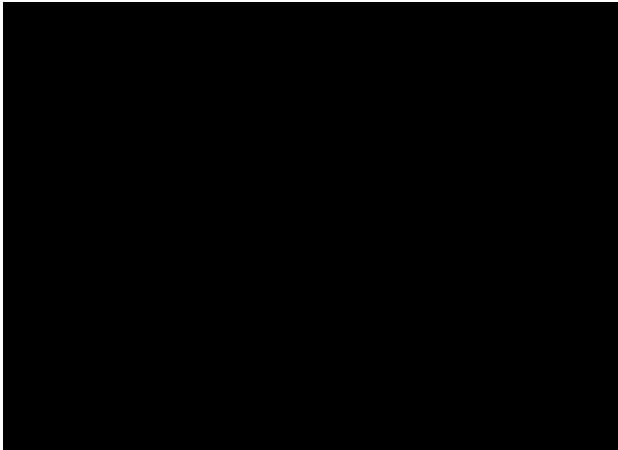
Він пояснив, що у процесі радіаційно-екологічного моніторингу фахівці "охоплюють" всі складові довкілля: підземні та поверхневі води, приземний шар атмосфери, випадання радіонуклідів з атмосфери, ландшафтні полігони, гідробіонти тощо.

"Аналізуємо всі відібрані проби на вміст радіонуклідів та відслідковуємо динаміку об'єктів моніторингу які можуть вплинути або змінити радіаційний стан у зоні відчуження", - поділився радіоеколог.

Допомагає з цим, зокрема, "автоматизована система радіаційного стану" або АСКРО (39 датчиків гамма-випромінювання якої розташовані по всій зоні).

"Ця система налаштована на два режими. У нормальному - інформація про потужності дози гамма-випромінювання приходить в оперативне-диспетчерський центр щогодини", - пояснив спеціаліст.

При цьому "якщо відбувається якась подія" - система "переходить у режим надзвичайної ситуації", а "інформація надходить кожні 3-5 хвилин".



Для вимірювання радіації "вручну" може знадобитись дозиметр-радіометр (фото: Getty Images)

Яка зараз ситуація з радіацією у зоні відчуження

Кіреєв нагадав, що "умовна норма" радіації для населення - до 0,3 мікросіверти на годину.

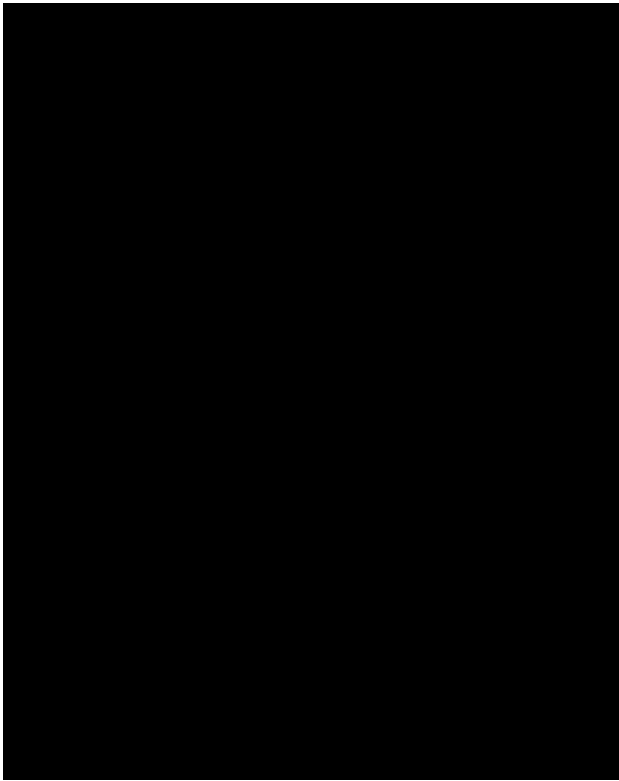
Адже насправді "є місця (і не тільки в Україні), де природний фон - значно вищий". Зокрема на Поліссі.

Експерт повідомив, що сьогодні "високі рівні фіксують навколо промислового майданчика ЧАЕС" і "по слідах випадіння радіонуклідів":

- середня потужність на Адміністративно-побутовому корпусі станції (АПК-1) - близько 0,4 мкЗв/год на годину;
- на нафтобазі - 4,5 мкЗв/год;
- на ВЗС-2 - 4,9 мкЗв/год;
- на ДСГ-2 - 7,3 мкЗв/год;
- на СВЯП-1 і пожежному депо - майже 2 мкЗв/год;
- на СВЯП-2 - 0,2 мкЗв/год;
- на виїзді за межі зони у КПП Дитятки - 0,09 мкЗв/год.

Науковець розповів, що в цілому "радіоактивні речовини мають період напіврозпаду від декількох секунд і до кількох тисяч років".

"Цезій-137 розпадається за 30 років, стронцій-90 - за 28 років. Тобто вже зараз цих елементів стало наполовину менше, ніж було одразу після аварії", - пояснив Кіреєв.



Головні радіонукліди після аварії на ЧАЕС (інфографіка: РБК-Україна)

Водночас, за його словами, там "досі залишаються ізотопи плутонію та америцію з великими періодами напіврозпаду" (адже, наприклад, плутоній-239 має період напіврозпаду 24 тисячі років".

"У зоні відчуження - плямисте забруднення", - констатував радіоеколог.

Він зауважив також, що "радіонукліди мають різні види випромінювання: альфа, бета та гамма" (гамма - найбільш небезпечне для зовнішнього опромінення, від нього захищає лише значна відстань або свинцеві чи бетонні перешкоди, - Ред.).

Отже, за словами Кірсєєв, саме ці "небезпечні частки створюють радіаційну обстановку у Чорнобильській зоні".

Нагадаємо, раніше ми розповідали, що [в Україні з'явилась нова відзнака президента](#) - "За участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС".

Крім того, ми пояснювали, чому насправді [з Чорнобильської зони зникли голуби та білі лелеки](#).

Читайте також, [чи водяться мутанти у Чорнобилі](#) та хто живе у рудому лісі.



Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Або читайте нас там, де вам зручно!



Більше по темі:

[ЧАЕС](#)[Чорнобиль](#)[Чорнобильській заповідник](#)[Екологія](#)[Зона відчуження](#)[Забруднення повітря](#)[радиационная опасность](#)[Науковці](#)

НОВИНИ



Під ударом Харків, Дніпро та Київщина: що відомо про наслідки нічної атаки

АНАЛІТИКА



Юлія Акимова, Ростислав Шаправський

Довіра українців до поліції нищиться через мобілізацію: інтерв'ю з Іваном Вигівським

НОВИНИ

[Новини України](#)[Війна в Україні](#)[Економіка](#)[Світ](#)[Надзвичайні події](#)

ПОЛІТИКА

БІЗНЕС

[Економіка](#)[Фінанси](#)[Авто](#)[Tech](#)[Енергетика](#)

АНАЛІТИКА

[Статті](#)[Інтерв'ю](#)[Точка зору](#)

ЖИТТЯ

[Гроші](#)[Зміни](#)[Освіта](#)[Суспільство](#)

РОЗВАГИ

[Шоу бізнес](#)[Поради](#)[Гороскопи](#)[Свята](#)[Цікаве](#)[Спорт](#)

LIFESTYLE

[Психологія](#)

Іжа

Подорожі

Здорове життя

Мода та краса

UA | EN | RU 

[Про компанію](#)

[Редакційна політика і стандарти](#)

[Як стати нашим автором](#)

[Правила користування](#)

[Правова інформація](#)

[Політика конфіденційності](#)

[Контакти](#)

[Команда](#)

[Вакансії в РБК-Україна](#)

[Розмістити рекламу](#)



Інформаційний портал «РБК-Україна» має тримовну версію (українську, російську та англійську), головна сторінка portalу - <https://www.rbc.ua>. Фотографії, зображення належать їх правласникам. Всі фотографії на Portalі, авторами яких є журналісти «РБК-Україна», розміщені на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International. Редакція «РБК-Україна» може не поділяти точку зору авторів. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості. За достовірність та зміст реклами відповідальність несе рекламодавець. Матеріали, позначені плашкою: «Прес-релізи», «Спецпроект», «Партнерський матеріал», «Promo», «Благодійність», «Резонанс» розміщуються на правах реклами і призначені, як правило, для осіб, які досягли 21-річного віку. «Новини компанії» - це інформаційний формат, що охоплює новини, події та оголошення, пов'язані з діяльністю компанії, базуються на пресрелізах, які випускають самі компанії, і за які редакція не несе відповідальність. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.

© LLC «UBT MEDIA», 2006-2026.